

نهمی هبرده ۱۵ غردشرد .
سنه لکی پوسنه ایله ۷,۵ لیرا .
(اجنئی مملکتلر ایچین ۷,۵ دولار) .

ایونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرکوزدر .

حیات

میانه دایم میانه ... دیاره راهلر هیره حیات قاتالم ...
- نیجه -

اداره مرکزی :
استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلکی یاننده کی دایره
استانبول بوروسی :
استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
دا ۵ مخصوصه

۳ نجی جلد

آنقره ، ۵ کانون ثانی ، ۱۹۲۷

صافی : ۵۸

حیات ، یکی سنبلی محترم قارملرینه تبریک ، مملکت دملت ایچونه ایدی سعادتندرمی ایدره

صاحبه :

علم مؤسسه لرمز

سف ، سویله نیله من . کرک اسکی مکتب طیه
کرک یکی طب فا کولتسی آوروپادن اوکره ندیکی
علمی مه تودلری مملکتده تطبیق ایتمک ، تدقیقات
یایمغه ، عمومی ترقیات طیه یه اشتراک ایتمک ،
بوایشلرده یاردیم ایدم جک ذهنتده شا کردلر
یتیشدیرمکه پک آزموفق اولشدر . بوفکرک
آشاغی یوقاری بوتون علم مؤسسه لرمزه تطبیق
ایدیله بیله جکئی سویله دکدن صوکره ، بونک
سیلیرنی و چاره لیرنی آرامغه چالیشلم .

اولا : مملکتیزده هنوز یوکسک تدریس
و علم مسلکی یوقدر . ابتدا آسیستانلقدن ، معلم
معلولنلکندن باشلا یه رق بوتون حیاتی معین
برضایه وقف ایتمش نسانلره تصادف ایدیلیمسی
بوندن دولاییدر . حیاتنک اک فعال دوره سنی
باشقا ایشلرده ییراندقن صوکره تدریس و تدقیق
ساحه سنه کیرن ، یاخود هیچ استعداد وقابلیتی
اولمادینی حالده صرف تصادف سوقیله و یامعیشت
بلاسیله بر دفعه او مسلک کیرمش بولونان
انسانلره ، چوق صیق بر انضباط معنوی به مالک
« آقاده میک » بر مسلک حیاتنک جتین امتحانلره
یتیشدیره جکی قابلیت مخصوصه ایله مجهز مفکوره جی
انسانلرک تشکیل ایدم جکری مؤسسه لر آراسنده ،
البته چوق بویوک برفرق وارددر . بو کونه قدر بزده علم
مسلک لیرنک موجود اولمامه سنک سیلیرنی ده ،
مملکتک مادی و معنوی عمومی حیات شرطلرنده
آرامق ایجاب ایدر .

اصلاحاتی حقنده یکی بر قانون حاضر لاماسی ،
اوروپایه طلبه اعزامی مسئله سنه یکیدن قوت
ویریلیمسی ، بر قسم زراعت مکتبلیرنک لغو
ایدیلرک معلملیرنک اوروپایه کونده ریلیمسی ،
واونلرک یرینه محلی زراعت تدقیقلرنده بولونه جق
یکی انستیتورلر آچیلیمه سنه تشبث ایدیلیمسی ،
معارف و کالتنک یکی یکی مختلف موزهلر و انستیتورلر
تأسیسی حقنده کی حاضر لقلری .. بوتون بونلر ،
یوکسک تدریساته و علم مؤسسه لرینه ویریلن
اهمیتک کوندن کونه آرتدیقنه کوزهل بر علامتدر .
اعتراف ایتمه لی یزکه بو کونکی یوکسک مؤسسه لرمز
- پک نادر استثنالردن صرف نظر - بر تدریس
مؤسسه سندن عبارتدر ؛ بورالرده ، باشقا مملکتلرده
پایلان تدقیقلرک نتیجه لری طلبه یه امکان مرتبه سنده
اوکره تیلیر ؛ فقط بورالرده یکی یکی تدقیقات
پایلیدی ، بین الملل علمک ترقی و انکشافه خدمت
ایدیلدیکی ، مع الاسف ، یوق کیدر .. « غالب عطا
بک ، دارالفنونک اک اسکی و بناء علیه اک قوتلی
برفا کولتسی اولان طب فا کولتسی تاریخچه سی
حقنده کی اثرنده بونی اعتراف ایدیور : « اوروپا
ذهنتی ادر اک ایدن طب فا کولتسنک اودهنتنک
بولدینی مه تودلری بوراده تطبیق ایتمه سی ، او
مه تودلرایله مملکتده طبی علملره متعلق تدقیقاتده
بولونیمه سی لازم ایدی ... مکتبک بوایشلرنده ،
اولکی وظیفه لری کبی تماماً موفق اولدینی ، مع التا .

مملکتیزده دارالفنون فا کولتیلرینک و یوکسک
تدریس مؤسسه لرینک آچیلیمه سی اوقدر یکی
برشی دکدر ؛ بونلرک اک اسکیمی بر عصرلق ،
اک یکیلری ده همان همان ربع عصرلق بر حیاته
مالک بولونیورلر . بو مؤسسه لری قورمق
وانکشاف ایتدیرمک ایچون زمان زمان آوروپالی
متخصصلر کتیریلدی ؛ چوق دفعه لر و بالخاصه
مشروطیتدن صوکره واسع نسبتده اوروپایه
تحصیل ایچون کنجلر کونده ریلدی . بوتون
بو مؤسسه لرک پروگراملرنده ، تدریس اصوللرنده
متمادی تعدیلات پاییلهرق مماثل اوروپا مؤسسه
لرنده کی اک صوک پروگراملرک امکان دایره سنده
تطبیقنه چالیشیلدی . ایشته بوفعالیتلر نتیجه سنده ،
یوکسک علم مؤسسه لر مزک ماضی به نسبتله اولدقچه
مهم ترقی آدیملری آتدیغنی انکار قابل دکدر .
لکن ، مماثل غرب مؤسسه لر یله مقایسه ایدنجه ،
مؤسسه لر مزک ماده و معنأ نه قدر کری
اولدیغنی کوره رک ، پک حقلی بر تلاش دوشیورز ؛
و آراده کی دهرین بوشلغی دولدیرمق ایچون هیمز
کندی نقطه نظر مزه کوره توزلو تورلو
تدبیرلر توصیه ایدیورز . دارالفنونمز و یوکسک
تدریس مؤسسه لرمز حقنده هیچ اورته دن
اکسیلمه یین تنقیدلر ، نصیحتلر ، مناقشه لر ،
مدافعهلر ، شبه یوقکه ، هپ بو حقلی اندیشه دن
دو غیور . جمهوریت حکومتنک دارالفنون

مولاناك رباعيلرى

حرث تدقیقلى

- باشى يېڭى نىسخە مۇزە -

— ۷ —

نور فلگست این تن خاكي ما
رشك ملك آمدست چالاكي ما
كه رشك بود فرشته از پاكي ما
كه بكریزد دیو ز بی باكي ما
بزم شو قارا طوبراقدن اولان بدن فلگك
نوریدر . او كشیف تن ، آسانده اوبله سرعتله اوچاركه
وچالاكي ملككرك بيله غبطه سنی دعوت ایدر .
بعضاً افلا کیلر بزخا کیلرک باكلكنی قیصقانیرلر ؛
بعضاً شیطانلر بزم کونولکمزدن قاچارلر .

— ۸ —

امروز جو هر روز خراب
مکشادر اندیشه و برکیر رباب
صد گونه نماز است و رکوعت و سجود
آتراكه جمال دوست باشد محراب
بوکوند هر کونکی کبی خراب اندر خرابز .
اندیشه قابوسی آجا ؛ ربابکی چال .
کندیسته دوستك جمالی محراب اولان کیمسه یه
بيك تورلو نماز و او قادارده رکوع و سجود
واردر .

— ۹ —

سبحان الله من و توای در خوشاب
پیوسته مخالفیم اندر هر باب
من بخت توام كه هیچ خوابم نبرد
توبخت منی كه در نیائی از خواب
سبحان الله ! .. آی پارلاق اینجی ، سكا دائماً
و هر صورته مخالفیمز واردر . بن سنك بختك
كییم ؛ هیچ اوبومايورم . سن بن بختم کی سكا ؛
هیچ اوبانمايورسك .

— ۱۰ —

آری صبا بهانه خود كم بودت
تا خواب بیامدوزما بر بودت
خوش خسبكه من تا بسحر خواهم گفت
فریاد ز تركان خواب آلودت
ثبوت ، آی پرستیده ، سنی قایب ایتمك
سبی كندیلكندن حاصل اولدی ؛ اویقوكلاری
و بزدن سنی آلوب كونوردی .
آبی اوبوكه بن ناسحر وقتنه قادار سنك اویقولو
تركس كوزلركدن مشتکی ، فریاد ایدم جكم ! ..

— ۱۱ —

از بی یاری ظریفتر یاری نیست
وز بیکاری لطیفتر کاری نیست
هر کس كه زعیاری وحيله بیرید
والله كه جواو زیرك و عیاری نیست

۱۷۹۳ سنه سنده سرباك ، و سبیله سی بالمزایده
سانلیدی . صانش ۲۵ آغستوسده باشلامش و ۲۰
آغستوس ۱۷۹۴ تاریخنه قدر بر سنه بلافاصله دوام
ایتمش ایدی . حتی سرای بيله ساتلق وهدم اولمق
تهدیدى آلتنده بولنیور ایدیهده بعضا شهراها لیسك
اعتراضاتی سایه سنده تماماً تخریب اولمقندن قورتولمشدر .
فقط بنا كندی حاله ترك ایدلېكندن ویران
اولوب دورنیور ایدی . نهایت قرال (لوتی فیلیپ)
اونی تکرار اعمار وانشایه قرار ویردی . واقعا كندی
جیندن ۲۵ میلیون فرانك صرف ایتدی ایسهده
انشاآت خصوصنده آغیر خطا لرایقاع ایتدی . علی الخصوص
فرانسه نك مفاخرینه مخصوص بر موزه تاسیس ایلک
کبی بر قصورده بولندی ، زیرا بو مقصدله زمانك
بتون صنعتکارلرینه هیچ بر فرق کوزه تمکیزین
مراجعت ایدرک Galerie des Batailles عنوانی
طاشیان و آجینه جق درجهده عادى تابولری احتوا
ایدن اوبك معروف مشهروالواحی وجوده کتیردی كه
بونده یالکز (دلاقروآ) نك (تابیور محاربه سی
Bataille de Taillebourg) عنواننده کی اثری
پارلامندهدر .

۱۸۷۰ سنه سنده پروسیالیر یارسی محاصره
ایتدکلرنده ارکان حربیه سی (وهرسای) یرلشدی
و پاتنك تسایمی متعاقب غالب پروسیا قرالی (ویلهلم)
« آینه لر غالیسی » داخنده آلمانیا امپراطورلری
تاجی کیدیردی [۱۸ کانون ثانی ۱۸۷۱] .
(قومون) دنیلن حکومت اختلالیه دن سوكره
« ملی مجلس » وهرسای سراینه یرلشدی و بوراده
جمهوریتی ۲۵ شباط ۱۸۷۵ تاریخنده صورت قطعیده
اعلان ایتدی . معوثان و اعیان مجلسلری ۱۹ حزیران
۱۸۷۹ تاریخنه قدر بو سرایده اجتماعلرینی عقد
دوام ایدرک او تاریخده پارسه عودته قرار ویردیلر .
بوزماندنبری رئیس جمهورك انتخابی خصوصنده کی
قونفره لر (وهرسای) ده انعقاد وایقای وظیفه ایدرلر .
نهایت ۱۹۱۹ سنه سی حزیرانك ۲۸ نجی کونی
ائتلاف دولترلی ایله فرانسه برده آلمانیا آره سنده حرب
عمومی نتیجه سنده منعقد اولان (وهرسای) معاهده نامه سی
« آینه لر غالیسی » داخنده امضا ایدیلرک (آلزاس)
ایله (لورن) ك فرانسه یه اعاده سی تقرر ایتدی .
والحاصل وهرسای سرایی ، ولوله لی وطنطنه لی
بر جوق مراسمه صحه اولدقدن سوكره شیمدی
آرتق عمومه آجیقدر ، و بو محتمس محیط ایچنده
وماضینك « ده قور » لری ایله فرانسه نك او بوبوك
عصرینه منسوب استادلرك شاه اثرلری میانده صنعت
درسلی و تاریخ خاطرله لری تدقیق و تحری ایتمك
ایستین هر كك انظار تقدیرینه سالونلرینی و باغچه لرینی
كشاده بولندیرمقدهدر .

رهبر

« حیات » ك صوك ۵۰ نجی صایسنده موسیو
(غابرییل) ك مقاله سنه عائد اولوب نظر دقتدن
قاچمش بولنان برایکی سهوك تصحیحه مسارعت ایلرز :
(۱) النجی صحیفه نك برنجی ستونك یكرمنجی
سطرنده : « ضرورتی كسب ایدیور » یرینه
« ضرورتی حاصل اولور » دنیلک لازمدر .
(۲) عین صحیفه نك اوجنجی ستونك اونبرنجی
سطرنده « شودر كه » كله سی فضلهدر .

— ۱۱۰ —

یارسز اولقدن داهای ظریف یار یوقدر وایشسز
اولقدن داهای لطیف ایش بولوناماز . اللهه بین
ایدهرم كه حيله و عیارلقدن آزاده اولان کیمسه دن
داها عقللی وقورناز برانسان اولاماز .
— ۱۲ —

امروز من و جام صبوحی دردست
می اقم وی خیزم و میگردم دست
باسرو بلند خویش من مستم و پست
من نیست شوم تانبود جزوی هست
بوکون صباح شرابله دولو اولان جام آمده
اولارق دوشیورم ، قالفیورم و مست اولیورم .
بن سروی بویلو سه وکیلک کوزه لکله مست
و پستم ؛ اوندن باشقا وار اولان برشی بولونمادی
زمان بنده یوق اولورم .
— ۱۳ —

امشب شب من نيك ضعيف وزارت
امشب شب پرداختن اسرار است
اسرار دلم جمله خیال یاراست
ای شب مکدر زودكه مارا کار است
بو کیجه ، بنم جوق زار و ضعیف اولدیم بر
کیجهدر . بو کیجه ، سرلرك میدان جیقاچنی کیجهدر .
کوکله کیزی اولان شیرك هپسی یارك
خیالیدر . ای کیجه ، چاپوق کیجه ، زیربزم ایشمز واردر .
— ۱۴ —

انصاف بده كه عشق نيكو کاراست
ز آنست خلل كه طبع بدكر داراست
تو شهوت خویش را لقب عشق نهی
از شهوت تا عشق ره بسیار است
انصاف ایت كه عشق ، ای بر مشغلهدر . فنا
طبیعت اونك صفوتی اخلاص ایدر . سن شهوتكك
آدینی عشق قومشك . فقط شهوتله عشق آراسنده
بك جوق مسافه واردر .
— ۱۵ —

اندردل من درون و بیرون همه اوست
اندرتن من جان ورك خون همه اوست
اینجای چه گونه كفر و ایمان كنجد
بیچون باشد وجود من چون همه اوست
كوكلك اینجده و دیشنده وار اولان هپ
اودر . نمده کی جان ، قان و دامار هپ اودر .
بورابه ناصل اولورده شرك و ایمان صیغار .
وجودم (بیچون) اولدی و وارلنك (نه دن) ی ،
(بیچین) ی قلمادی . چونكه وجودمده اوندن در
و هپ اودر .
— دوام ایدیور —

تصحیح - یکن نسخهده (۴۷۹ هـ) - (۷۴۹ هـ) ؛
خاصه - خاص ؛ شکران - شکرانه اولاجقدر .